Dosarul nr. 2a-597/23 (dosar electronic 2-22087801-02-2a-13022023)
Judecătoria Chișinău, judecător Tatiana Sîrcu

D E C I Z I E

mun. Chişinău 21 septembrie 2023

Colegiul civil, comercial
și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
având în componența:
Președintele ședinței, judecătorul Ion Secrieru
Judecătorii Anatol Pahopol şi Vitalie Cotorobai
Grefier Zoia Plești

examinând, în şedinţă de judecată publică, cererile de apel declarate de reclamantul Varzar Eduard și de pârâtul Ministerul Justiției, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 28 noiembrie 2022, pronunțată în cadrul cauzei civile inițiate la cererea de chemare în judecată depusă de Varzar Eduard către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Doroftei Igor și Consiliul municipal Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil și a dreptului de proprietate, repararea prejudiciului moral și material cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și compensarea cheltuielilor de judecată, prin care acțiunea a fost admisă parțial, -

c o n s t a t ă:

La data de 21 iunie 2022 reclamantul Varzar Eduard s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Doroftei Igor, solicitând /cu concretizările ulterioare/:

constatarea încălcării în perioada 27 iulie 2016-30 septembrie 2022 de către statul Republica Moldova a dreptului la un proces echitabil prevăzut la art. 6 CEDO, a dreptului de executare în termen rezonabil a documentului executoriu prevăzut la art. 70 alin. (1) din Codul de executare și dreptului la proprietate, prevăzut de art. 1 al Protocolului Adițional la CEDO, prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2007;

încasarea din contul Statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, de la bugetul de stat a sumei de 337200 lei, cu titlu de prejudiciu material direct suportat în perioada 27 iulie 2016-30 septembrie 2022, prin achitarea plăților chiriei;

încasarea din contul Statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, de la bugetul de stat a sumei de 133976,10 lei, cu titlu de prejudiciu material suportat ca rezultat al deprecierii în perioada 27 iulie 2016- 31 iulie 2022 a valorii plăților chiriei realizate în mărime de 326200 de lei;

încasarea din contul Statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a echivalentului sumei de 8050 euro în monedă națională la data încasării, cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea în perioada 27 iulie 2016-30 septembrie 2022 a dreptului la un proces echitabil prevăzut la art. 6 CEDO și a dreptului de executare în termen rezonabil a documentului executoriu prevăzut la art. 70 alin. (1) din Codul de executare, prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2007;

încasarea din contul Statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a echivalentului sumei de 8050 euro în monedă națională la data încasării, cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea în perioada 27 iulie 2016 – 30 septembrie 2022 a dreptului la proprietate prevăzut la art. 1 al Protocolului Adițional la CEDO, prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2007;

încasarea cheltuielilor de judecată, inclusiv a sumei de 280 lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat, că la data de 21 iulie 2006 a înaintat către Consiliul municipal Chișinău o cerere privind acordarea spațiului locativ în temeiul prevederilor art. 38 alin. (1) din Lege cu privire la Procuratură nr. 118 din 14.03.2003, în vigoare la acel moment. Potrivit legii respective, în cazul în care procurorul nu are locuință sau are nevoie de îmbunătățirea condițiilor locative autoritatea administrației publice locale este obligată, în termen de cel mult un an de la numirea lui în funcție, să îl asigure cu locuință (apartament sau casă) de serviciu pe perioada de activitate în localitatea respectivă. Prin răspunsul nr. V-2301/06 din 17 august 2006 i s-a adus la cunoștință, că în fondul locativ de stat nu se atestă spațiu locativ liber şi că administrația publică locală este îi imposibilitatea executării prevederilor legislației locative în vigoare.

Susține reclamantul, că la 14 septembrie 2006 s-a adresat în instanţă cu o cerere de chemare în judecată privind obligarea Consiliului municipal Chişinău de a-l asigura cu locuință (apartament sau casă) în raza mun. Chişinău. La 24 decembrie 2007 Curtea de Apel Chişinău a emis hotărârea nr. 3-2770/07 prin care pretențiile reclamantului au fost admise şi Consiliul municipal Chişinău a fost obligat să-l asigure cu spațiu locativ pe reclamant. Prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 16.04.2008 hotărârea din 24.12.2007 a fost menținută, devenind astfel irevocabilă din data pronunțării. La 27.05.2008, în temeiul prevederilor art. 32 din Legea contenciosului administrativ, Curtea de Apel Chişinău a expediat pentru executare în adresa Consiliului municipal Chişinău şi Oficiului de executare Centru (număr de ieşire 3-2770/07) copia hotărârii din 24.12.2007. Până în prezent hotărârea Curţii de Apel Chişinău nr. 3-2770/07 din 24.12.2007 nu a fost executată. În circumstanţele

respective reclamantul a fost nevoit să închirieze spațiu locativ pentru sine şi familia sa, inclusiv până în prezent.

Mai declară reclamantul, că prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chişinău din 26 iulie 2016, menținută prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 22 februarie 2017 şi rămasă irevocabilă prin încheierea Curţii Supreme de Justiţie din 02.08.2017, a fost constatată încălcarea dreptului lui Varzar Eduard, garantat de art. 6 CEDO şi art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la CEDO, prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 24.12.2007 în perioada de la 30 mai 2008 până la 26 iulie 2016; s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Varzar Eduard suma de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral şi suma de 264 000 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Ap Chișinău din 24.12.2007 în perioada de la 30 mai 2008 până la 26 iulie 2016, precum şi suma de 5000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată. Cu toate acestea, dreptul subsemnatului garantat de art. 6 CEDO şi art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la CEDO a rămas să fie încălcat şi după 26.07.2016 până în prezent ca urmare a neexecutării în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 24.12.2007.

A menționat reclamantul, că la 01.10.2011 s-a căsătorit cu Eni Elena, iar la 01.08.2012 s-a născut fiul Varzar Iustinian. La 04.01.2016 a fost încheiat contractul de locațiune cu privire la apartamentul cu nr. 50, situat în mun. Chişinău, str. N.Titulescu, nr. 30, care consta din două odăi cu suprafaţa totală de 40,9 m^2, inclusiv suprafaţa locativă de 27,6 m^2. Ulterior, același contract de locațiune a fost reîncheiat la data de 30.12.2016 și 30.06.2016. Între timp, la 15.12.2017 în familia reclamantului s-a născut fiica Varzar Nicole, drept urmare, reclamantul a fost nevoit să închirieze un apartament mai mare, pentru a oferi familiei sale condiții de trai adecvate.

A relevat reclamantul, că la 23.03.2018 a fost încheiat contractul de locațiune cu privire la apartamentul cu nr. 362, situat mun. Chişinău, str. Melestiu nr. 26/6, care consta din două odăi cu suprafaţa totală de 93,8 m^2, inclusiv suprafaţa locativă de 36,2 m^2. La data de 04.02.2020 a fost încheiat un nou contract de locațiune cu privire la același imobil. Între timp, la 07.05.2020 s-a născut fiul Varzar Teodor. La 04.01.2021 a fost încheiat un nou contract de locațiuni cu privire la același imobil, reîncheiat ulterior la data de 03.01.2022, cu privire la același imobil.

Reclamantul învederează faptul, că în perioada 2016-2022 s-a adresat de mai multe ori către debitorul Consiliul municipal Chişinău şi către executorul judecătoresc Doroftei Igor cu cereri de executare a hotărârii Curţii de Apel Chişinău nr. 3-2770/07 din 24.12.2007, cu cereri de aplicare a sechestrului pe unele bunurile imobile în scopul executării hotărârii, cu cereri de acces la informații aferente litigiului în cauză pentru a dovedi reaua-credință a Consiliului municipal Chişinău la executarea hotărârii Curţii de Apel Chișinău nr. 3-2770/07 din 24.12.2007. Demersurile respective nu au avut nici un efect, de fiecare dată fiind invocat drept motiv al neexecutării hotărârii lipsa fondurilor. A fost refuzată şi furnizarea de informații sau

chiar încălcate de către Consiliul municipal Chişinău încheierile executorului judecătoresc de aplicare a sechestrului. Deși din momentul înregistrării documentului executoriu la Oficiul de executare, în Consiliul municipal Chişinău au fost aprobate bugete anuale de 14 ori, pentru anii 2009-2022, reclamantul nu cunoaşte din care motive achiziționarea spațiului locativ pentru a i se atribui lui în folosință nu a avut loc, nefiind astfel executată hotărârea Curţii de Apel Chişinău nr. 3-2770/07 din 24.12.2007 într-un termen atât de îndelungat.

A indicat reclamantul, că deoarece nu a fost asigurat cu spațiu locativ în conformitate cu prevederile legale şi hotărârea din 24.12.2007 a fost constrâns să închirieze spațiu de locuit pe toată durata neexecutării hotărârii. Astfel, în ultimii 6 ani de neexecutare a hotărârii din 24.12.2007 a încheiat 7 contracte de locațiune, astfel, prejudiciul material direct suportat de către reclamant în perioada 01 august 2016-31 mai 2016 cauzat prin neacordarea în folosință a spațiului locativ de către debitorul Consiliul municipal Chişinău l-a constituit suma totală de 320 700 lei. Respectiv, ca rezultat al suportării acestui prejudiciu, a fost încălcat şi dreptul reclamantului la proprietate, prevăzut de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 Adițional 1 Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale.

A reiterat, că prejudiciul moral cauzat reclamantului şi familiei sale s-au materializat prin suferințe psihic cauzate de refuzul vădit al Consiliului municipal Chişinău de a acorda spațiu locativ; locuirea pe parcursul a peste 9 ani, inclusiv din 2011 împreună cu soția şi din 2012 şi cu copii minori, în locuințe închiriate; pregătirea, întocmirea şi adresarea a diferitor plângeri, cereri, demersuri către diferite instituții autorități, executorul judecătoresc, CMC, instanțe de judecată etc. ca rezultat al neexecutării unei hotărâri definitive şi irevocabile şi expedierii unor răspunsuri formale de către CMC privind imposibilitatea executării hotărârii. Întocmirea acestora a necesitat şi va necesita pierderi de efort a timpului util al reclamantului (de odihnă) la studierea actelor legislative ce reglementează raporturile juridice apărute, la întocmirea cererilor; necesitatea permanentă de a se pregăti pentru participarea la ședințele de judecată întru soluționarea litigiului respectiv şi pierderea timpului personal destinat odihnei şi familiei pentru pregătirea de ședințele de judecată respective; pierderea timpului de muncă pentru participarea în cadrul ședințelor de judecată, astfel încât volumul de muncă curent de la serviciu urma a fi executat în afara orelor de serviciu, adică din contul timpului de odihnă; respingerea formală şi contestarea în instanţa de judecată a tuturor cererilor depuse de către reclamant întru executarea hotărârii din 24.12.2007; crearea unor impedimente şi motive artificiale întru neexecutarea hotărârii, în pofida existenței posibilității de a o executa. Or, potrivit Hotărârii Guvernului nr.1148 din 04.11.2005 „Cu privire programul social-economic cu destinație specială în domeniul construcției de locuințe” (modificările şi completările ulterioare), în scopul instituirii rezervei de apartamente pentru asigurarea cu locuințe a persoanelor afectate de calamitățile naturale, precum şi a păturii socialmente vulnerabile, beneficiarii caselor de locuit, au transmis administrației

publice locale momentul dării în exploatare 10% din apartamente, însă, în pofida transmiterii a acestor apartamente, familiei Varzar nu i s-a pus la dispoziție unul din aceste apartamente; frustrarea condiționată de statutul reclamantului (procuror), care activând în organe Procuraturii, ce reprezintă o instituție autonomă în cadrul autorității judecătorești, care, în limite atribuțiilor şi competenței, apără interesele generale ale societății, ordinea de drept, drepturile libertățile cetățenilor, conduce şi exercită urmărirea penală, reprezintă învinuirea în instanțele de judecată, în condițiile legii, este în imposibilitate de a dobândi şi de a-şi exercita drepturile civil cât şi de necesitatea de a recurge la soluționarea litigiului pe cale judiciară; frica de o eventuală persecuție din partea statului pentru acționarea acestuia la CEDO privind violarea unor drepturi prevăzute de CEDO având în vedere faptul că reclamantul Varzar Eduard activează într-o autoritate publică; lipsirea reclamantului, cât şi a membrilor familiei sale, de posibilitatea de a petrece împreună importante momente din viața de familie, datorată necesității de a întreprinde un șir de măsuri în vederea executării hotărârii judecătorești de acordare a spațiului locativ.

Pe parcursul examinării cauzei reclamantul Varzar Eduard și-a concretizat cerințele, solicitând mărirea cuantumului pretențiilor, ori, în perioada 1 iulie 2022 – 30 septembrie 2022, reclamantul a suportat suplimentar: prejudiciu material direct prin achitarea lunară a plăților chiriei ca rezultat al neacordării în folosință a spațiului locativ de către debitorul Consiliul municipal Chişinău, în valoare de 5500 lei pentru fiecare lună, în total de 16500 lei; prejudiciu material ca rezultat al deprecierii valorii plăților de chirie lunare efectuate în perioada 27 iulie 2016 - 31 iulie 2022; prejudiciu moral pentru încălcarea dreptului reclamantului Varzar Eduard la un proces echitabil prevăzut de Articolul 6 par. 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale şi a dreptului reclamantului Varzar Eduard în calitate de creditor la executarea în termen rezonabil a documentului executoriu, prevăzut de art. 70 alin. (1) din Codul de executare, în mărime de 450 euro; prejudiciu moral pentru încălcarea dreptului reclamantului Varzar Eduard la proprietate, prevăzută de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale în mărime de 450 euro.

Reprezentatul Ministerului Justiției, Pantea Daniel prin referință a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, invocând faptul că în speță reclamantului a fost acordat spațiu locativ cu titlu de posesie și folosință, dar nicidecum de dispoziție, prin urmare asigurarea cu spațiu locativ este o facilitate care produce efecte pe o perioadă determinată, care însă nu este prestabilită.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 28 noiembrie 2022, cererea de chemare în judecată înaintată de Varzar Eduard a fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea lui Varzar Eduard, în perioada 27 iulie 2016-30 septembrie 2022, a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO şi dreptul la proprietate prevăzut de art. 1 al Protocolului Adițional la CEDO, prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2007. S-a

încasat din contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Varzar Eduard a sumei de 50000 lei, cu titlu de prejudiciu moral; suma de 337200 lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 280 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea soluției sale instanța de fond a indicat, că reclamantul până în prezent nu a putut să obțină executarea hotărârii, în pofida faptului că a întreprins mai multe acțiuni. Drept urmare, instanţa de judecată a reținut întemeiată cerința reclamantului privind încasarea sumei de 337200 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat, ceea ce constituie plata pentru închirierea spaţiului locativ suportat de reclamant.

Cu referire la prejudiciul moral instanța a reținut, că reclamantului i-a fost cauzat un anumit stres şi frustrare ca rezultat al neexecutării hotărârii, totodată având un impact asupra imaginii acestuia, deoarece deține funcția de procuror, i-au consumat timp și emoții și au condiționat stările specificate de Varzar Eduard în cererea de chemare în judecată și a acordat suma de 50000 lei, care, în opinia instanței poate fi considerat ca o compensare, ce ar aduce satisfacție echitabilă reclamantului.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 26 decembrie 2022 Varzar Eduard a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

De asemenea, nefiind de acord cu hotărârea numită, împotriva acesteia la 27 decembrie 2022 Ministerul Justiției, reprezentat de Pantea Daniel în baza procurii cu nr. 82 din 12 august 2021, a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, solicitând casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2023, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse, în baza art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, părților apelante fiindu-le acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Totodată s-a explicat părților apelante, că în caz dacă nu va lichida neajunsurile indicate în încheiere în termenul acordat de instanță, cererile de apel nu vor fi considerate depuse şi împreună cu actele anexate vor fi restituite. În interiorul termenului acordat, părțile apelante au înlăturat neajunsurile indicate. În consecință prin încheierea instanței de apel din 13 martie 2023, apelurile declarate de Varzar Eduard și Ministerul Justiției, au fost acceptate pentru examinare și intentată procedura în apel.

În motivarea apelului Varzar Eduard a invocat, că prima instanţă corect a constatat încălcarea drepturilor reclamantului garantate de Articolul 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale şi Articolul 1 din Protocolul nr. 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale, prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău nr. 3-2770/07 din 24 decembrie 2007 şi respectiv, a dispus încasarea prejudiciului material în mărime de 337200 lei, direct suportat de către reclamant în perioada 27 iulie 2016-30 septembrie 2022 prin achitarea plăților chiriei

ca rezultat al neacordării în folosință a spațiului locativ de către debitorul Consiliul municipal Chişinău.

Susține apelantul, că instanţa de fond a interpretat eronat prevederile art. 19 alin. (1) şi (2) Cod civil, ceea ce reprezintă o aplicare eronată a normelor de drept material. În situaţia când instanţa a constatat încălcarea dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO şi dreptului la proprietate prevăzut de art. 1 al Protocolului Adițional la CEDO, prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 24 decembrie 2007, reclamantul deja este îndreptățit să pretindă repararea integrală a prejudiciului patrimonial /alin. (1) art. 19 Cod civil/. Potrivit alin. (2) art. 19 Cod civil, se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat. Astfel, instanţa de fond a constatat în prezenta hotărâre judecătorească, că reclamatul în perioada 27 iulie 2016 - 30 septembrie 2022, prin achitarea plăților chiriei, ca rezultat al neexecutării în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 24 decembrie 2007, a suportat cumulativ un prejudiciu material direct în mărime de 337200 lei, însă valoarea la ziua de azi a acestor mijloace bănești sub forma plăților de chirie lunare nu mai corespunde cu valoarea acestor plăți la ziua efectuării lor, diferență ce se datorează efectului inflației şi, potrivit calculului din tabelul de mai sus, reprezintă suma de 133976,10 lei. Aşadar, plăților de chirie achitate în perioada 27 iulie 2016 - 30 septembrie 2022 în mărime de 337200 lei, la situaţia din 31.07.2022 le corespundeau din punct de vedere valoric suma de 471176,10 lei. Respectiv, pentru suma pretinsă de 133976,10 lei reclamantul nici nu poate prezenta probe că ar fi suportat-o, fiind suficiente prezentarea probelor privind suportarea plăților de chirie în mărime de 337200 lei şi a dovezilor privind efectele fenomenului inflației, care a generat o depreciere a acestor 337200 lei cu circa 133976, 10 lei. La fel, nu poate fi ignorat şi faptul că art. 19 alin. (6) Cod civil este o normă inaplicabilă speței, astfel instanţa de fond aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată, ceea ce reprezintă o aplicare eronată a normelor de drept material.

Mai susține apelantul, că concluziile primei instanțe cu privire la cuantumul prejudiciului moral sunt în contradicție cu circumstanţele pricinii. Astfel, instanţa de fond nu a respins nici unul din factorii invocați de reclamant ca generatori de suferințe psihice, care ar justifica prezenţa sau întinderea prejudiciului moral, doar că la aprecierea lui a diminuat considerabil mărimea acestuia în coraport cu circumstanţele speței.

La fel susține, că instanţa nu a delimitat întinderea prejudiciului moral pentru încălcarea cât a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO, atât a dreptului la proprietate prevăzut de art. 1 al Protocolului Adițional la CEDO, în ambele cazuri ca rezultat al neexecutării în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chişinău din 24 decembrie 2007. Prin urmare, circumstanţele pricinii justifică necesitatea compensării prejudiciului moral reclamantului în valoarea solicitată de către acesta, şi anume echivalentul a câte 8050 Euro la data executării hotărârii pentru

încălcarea fiecărui drept menționat supra.

În motivarea apelului reprezentantul Ministerului Justiției a indicat, că prin prisma jurisprudenței Curţii Europene pentru Drepturile Omului, aprecierea termenului rezonabil de executare urmează a fi realizată după anumite criterii de apreciere, cum sânt: complexitatea cauzei, comportamentul părților, care include aprecierea comportamentului reclamantului şi a autorităților, şi miza (interesul) pentru reclamant.

Mai indică reprezentantul părții, că autoritatea publică locală nu neagă faptul că va executa în viitor hotărârile instanțelor de judecată în acest sens. Totodată, este evident că o autoritate de stat nu poate să invoce lipsa fondurilor şi a spațiului locativ alternativ ca scuză pentru neexecutarea unei hotărâri. O întârziere în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanţe speciale. Conduita autorității responsabile de executarea hotărârii judecătorești (executorul judecătoresc Doroftei Igor) este una conformă cu legislația în vigoare şi nu relevă indicii privind lipsa de diligență. Executorul judecătoresc practic a fost, de fapt şi este în imposibilitate de a întreprinde careva acțiuni de executare până la această dată, în condițiile în care debitorul procedurii de executare (în speță, Primăria mun. Chişinău) nu dispune de spații locative disponibile din fondul locativ a mun. Chişinău, cât şi de mijloace financiare necesare pentru construcția spațiilor locative. Varzar Eduard nu manifestă dezacordul cu acţiunile/inacțiunile executorului judecătoresc.

Menționează partea apelantă, că art. 6 din Convenţie îi garantează oricărei persoane dreptul de acces la justiție, care are drept consecință dreptul la executarea hotărârilor judecătorești definitive. Curtea Europeană în funcție de factorii precum sunt, durata neexecutării, miza litigiului, circumstanţele personale ale reclamantului, decide în fiecare caz în parte, dacă este cazul să fie acordat despăgubire pentru dauna morală sau dacă simpla constatare a violării poate fi suficientă. Legea nr. 87 nu acordă dreptul în mod automat la acordarea prejudiciilor, în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege. Mai mult, acordarea prejudiciului conform Legii citate mai sus nu constituie o regulă generală, dar o excepție de la această regulă, care necesită a fi confirmată prin anumite criterii bine definite.

Invocă apelantul, că conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 87, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției. Însă Ministerul Justiției este în imposibilitate de a proba lipsa suportării de către reclamant a prejudiciului moral, atâta timp cât nu a fost probată existenţa de facto a acestui prejudiciu, or, apriori, nu se poate constata lipsa a aceea ce nu există.

Afirmă apelantul, că prejudiciul material sub formă de compensație pentru chirie urmează a fi acordat de către angajator şi nicidecum din contul bugetului de stat. În acest sens reclamantul nu a dat o explicație referitor la faptul că spațiul locativ urma să-i fie atribuit pentru îmbunătățirea condițiilor de lucru, pentru perioada în care

activa în instituția publică. Mai mult, Legea nr. 87 nici nu prevede încasarea unor astfel de cheltuieli cu titlu de prejudiciu material (în speță, cheltuieli pentru închirierea spațiului locativ), o asemenea cerere urmează a fi înaintată într-o procedură separată şi anume împotriva autorității publice locale, or, Ministerul Justiției nu poate fi obligat să execute din contul Statului o obligație care îi revine nemijlocit Consiliului și Primăriei mun. Chișinău. La caz, nu au fost respectate prevederile normei art. 138 alin. (4) Cod de procedură civilă, potrivit căreia înscrisul se depune în original sau în copie autentificată în modul stabilit de lege, indicându-se locul de aflare a originalului. Înscrisul se depune în original când, conform legii sau unui alt act normativ, circumstanţele pricinii trebuie confirmate numai cu documente în original sau când copiile de pe documentul prezentat au cuprinsuri contradictorii, precum şi în alte cazuri când instanţa consideră necesară prezentarea originalului. Mai mult, Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nu prevede încasarea unor astfel de cheltuieli pentru plata chiriei cu titlu de prejudiciu material, o asemenea cerere urmând a fi înaintată într-o procedură separată (Cauza HOHLOV Denis către Ministerul Justiției). Nu poate fi neglijat nici faptul că în corespundere cu prevederile art. 1 alin. (2) din Legea nr. 87, aplicarea şi interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale şi a jurisprudenței Curţii Europene.

Indică apelantul, că hotărârea a cărei neexecutare se invocă, obligă administrația publică locală să acorde spațiu locativ în posesie şi folosință şi nicidecum în proprietate privată. Potrivit Recomandării nr. 6 a Curţii Supreme de Justiţie privind satisfacția echitabilă, când se constată o neexecutare continuă (atunci când hotărârea rămâne neexecutată la momentul examinării), termenului nerezonabil se va aprecia doar de la data nașterii obligației de executare (dies a quo) şi până la ziua adoptării hotărârii cu privire la o eventuală constatare a violării/neviolării dreptului declarat de Articolul 6 par. 1 din Convenție.

La cererea de apel declarată intervenientul accesoriu, Consiliul municipal Chișinău, reprezentat de Arbuz Oleg în baza procurii cu nr.1-01/2-54 din 29.12.2022 a prezentat referință, prin care și-a exprimat dezacordul cu argumentele expuse în cererea de apel declarată de Varzar Eduard, solicitând respingerea acestuia, menționând faptul, că deşi Statul a stabilit norme prin care au fost obligate autorităţile locale să asigure cu spaţiu locativ categoriile de persoane menţionate, în acelaşi timp nu a întreprins măsuri de a transmite autorităţilor publice locale spaţii locative, necesare îndeplinirii acestor obligaţiuni. în special menţionăm că şi Legea nr. 75 din 30.04.2015 ,,cu privire la locuinţe" stabileşte obligaţii clare pentru autorităţile centrale şi locale în ceia ce ţine de asigurarea cu spaţiu locativ social a cetăţenilor. Respectiv, în aceste condiţii executarea hotărârilor de judecată nu va fi posibilă atâta timp, cât nu

vor fi alocate mijloacele financiare necesare pentru procurarea sau construirea locuințelor sociale.

În ședința instanței de apel părțile, fiind informate despre proces, nu s-au prezentat. Urmare a acestui fapt și în temeiul art. 379 Cod de procedură civilă, Colegiul a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces şi a materialelor din dosar în coroborare cu cadrul legal pertinent aplicabil, Colegiul consideră apelurile declarate de Varzar Eduard și Ministerul Justiției neîntemeiate și care urmează a fi respinse, din următoarele motive.

Termenul de declarare a apelului.

Potrivit art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile calculat din data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum a fost indicat mai sus, apelantul Varzar Eduard a depus cererea de apel la data de 26 decembrie 2022, iar reprezentantul Ministerului Justiției la 27 decembrie 2022, contestând hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/, dispozitivul căruia a fost pronunțat la 28 noiembrie 2022. Astfel se atestă, că apelurile au fost declarate în interiorul termenului acordat de Lege.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

În conformitate cu art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă statuează, că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Potrivit art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importantă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Totodată, sarcina instanței de apel derivă, reieșind din dispozițiile art. 373 Cod de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

De asemenea, în limitele apelului dedus judecării, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis contra Greciei nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar art. 4 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești stipulează, că la examinarea pricinilor de acest gen sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Conform art. 53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă şi instanțele judecătorești.

Conform art. 1 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, scopul legii este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Potrivit aliniatului (2) al

aceluiași articol aplicarea și interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Conform prevederilor art. 2 alin. (1) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

În conformitate cu art. 2 alin. (2) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21.04.2011, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului. Aliniatul (3) al aceluiași articol statuează că prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare. Potrivit aliniatului (6) al aceluiași articol mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

Conform prevederilor art. 4 alin. (1) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, nr. 87 din 21 aprilie 2011, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

La fel, Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale la art. 6 § 1 statuează că orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public şi într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent şi imparţial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptată împotriva sa.

Respectiv, cerinţa ca examinarea cauzei să se facă într-un termen rezonabil, trebuie raportată la fiecare caz în parte, luând în considerare durata procedurii, natura pretenţiilor, complexitatea procesului, comportamentul autorităţilor competente şi al părţilor, dificultatea dezbaterilor, aglomerarea rolului instanţei precum şi exercitarea căilor de atac.

În corespundere cu art. 2036 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Conform art. 2037 alin. (1)-(3) din Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire și se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

În temeiul art. 9 alin. (1) și (2) Cod procedură civilă, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de apel.

Din probatoriul administrat în prezenta speță s-a constatat, că prin actul judecătoresc pronunțat de Curtea de Apel Chișinău din 24 decembrie 2007 s-a obligat Consiliul municipal Chișinău să acorde lui Varzar Eduard spațiu locativ în

conformitate cu normele stabilite de lege. Ulterior, Curtea de Apel Chișinău prin scrisoarea din 27 mai 2008, a expediat pentru executare în adresa Consiliului municipal Chișinău și Oficiului de Executare Centru, actul nominalizat.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 iulie 2016, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată a lui Varzar Eduard împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Ungureanu Oleg, Consiliul municipal Chișinău cu privire la constatarea violării drepturilor prevăzute de art. 6 din CEDO și art. 1 Protocolul Adițional la CEDO, încălcării dreptului la un proces echitabil prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și material suportat în legătură cu neexecutarea hotărârii judecătorești, încasarea cheltuielilor de judecată; s-au constatat încălcate drepturile lui Varzar Eduard garantate de art. 6 CEDO și art. 1 Protocolul Adițional la CEDO, cauzate prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-2770/07 din 24 decembrie 2007 în perioada 30 mai 2008 până la 26 iulie 2016; s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Varzar Eduard suma de 50000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 264000 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-2770/07 din 24 decembrie 2007 în perioada 30 mai 2008 până la 26 iulie 2016, precum și suma de 5000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 februarie 2017, s-au respins apelurile depuse de Varzar Eduard și Ministerul Justiției și a fost menținută hotărârea din 26 iulie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău. Prin Încheierea Curții Supreme de Justiție din 2 august 2017, s-au considerat inadmisibile recursurile declarate de Varzar Eduard și de Ministerul Justiției.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în cererile de apel, instanța de apel constată că instanța de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

În argumentarea acestei soluții, Colegiul reține că aplicarea art. 6 paragraf 1 CEDO în materie civilă este determinată de parvenirea unei acțiuni civile sau penale în procedura judecătorului. Potrivit jurisprudenței CEDO „timpul rezonabil” începe să curgă după parvenirea cauzei în fața instanței de judecată.

Aderent, ține a se nota că respectarea termenului rezonabil la judecarea cauzei se asigură de către judecător. Iar, criteriile de determinare a termenului rezonabil sânt: complexitatea cauzei, comportamentul participanților la proces, conduita instanței judecătorești și a autorităților relevante, importanța procesului pentru cel interesat, iar respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanță. Noțiunea de rezonabil este definit ca ceva obișnuit, care se menține în limitele

normale, nu are nimic ieșit din comun, fără exagerări, potrivit, accesibil, acceptabil, cumpătat. Prin urmare, termenul rezonabil poate fi caracterizat drept un interval de timp convenabil și judicios, stabilit de lege, în limitele căruia are loc judecarea cauzei.

Potrivit prevederilor art. 2 alin. (6) din Legea nr. 87/2011, mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităților relevante, de durata încălcării şi de importanța procesului pentru reclamant.

Prin acțiunea în cauză reclamantul Varzar Eduard, solicită constatarea încălcării dreptului la neexecutarea continuă a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-2770/07 din 24 decembrie 2007 și repararea prejudiciului cauzat prin această neexecutare. În speță, perioada neexecutării continuă a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-2770/07 din 24 decembrie 2007 pentru care se pretinde repararea prejudiciului cauzat de reclamantul Varzar Eduard, constituie întinderea în timp între 27 iulie 2016 - data imediat următoare a pronunțării hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 26 iulie 2016 - și data indicată de reclamant în cererea de chemare în judecată - 30 septembrie 2022, drept urmare perioada de neexecutare a hotărârii judecătorești privind alocarea spațiului locativ a lui Varzar Eduard constituie 6 ani și 2 luni.

Menționează instanța de apel, că în vederea executării documentului executoriu, la caz, hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 3-2770/07 din 24 decembrie 2007, executorul judecătoresc a întreprins un șir de acțiuni, printre care, aplicarea sechestrului pe anumite bunuri imobile, au fost adresate mai multe demersuri în adresa pârâtului, fiind somat pentru executarea documentului executoriu. Pârâtul s-a adresat Guvernului, Ministerului Justiției, Ministerului Economiei și Infrastructurii, însă documentul executoriu a rămas neexecutat. Mai mult, reclamantul Varzar Eduard nu a contribuit în niciun fel la tergiversarea procedurilor de executare. Astfel, reclamantul a înaintat demers către intervenientul accesoriu, Consiliul municipal Chișinău privind eliberarea ordinului de repartiție pentru domiciliere în ap. 21 din str. Kiev, mun. Chișinău, însă a fost informat că asupra spațiului locativ corespunzător sunt aplicate mai multe interdicții, fapt ce face imposibilă eliberarea ordinului de repartiție. Pe numele reclamantului Varzar Eduard și a soției sale Eni Elena nu sunt înregistrate cu drept de proprietate bunuri imobile dotate cu spațiu locativ.

Reține relevant instanța de apel și comportamentul autorităților, și anume a Consiliului municipal Chișinău în executarea hotărârii judecătorești de alocare a spațiului locativ reclamantului, precum a fost perioada între 05 septembrie 2016, când acesta a semnalat o problemă la eliberarea bonului de repartiție asupra apartamentului 2 din strada Cuza Vodă nr. 25/2, mun. Chișinău și 26 iulie 2018, când tot Consiliul municipal Chișinău s-a obligat să execute documentul executoriu, odată cu

identificarea spațiului locativ. Cu toate acestea, prin răspunsurile oferite la 3 mai 2019, 10 iunie 2021 și 06 iunie 2022, APL municipiul Chișinău a informat reclamantul Varzar Eduard că este în imposibilitate de a executa hotărârea judecătorească privind alocarea spațiului locativ din lipsa fondului spațiului locativ și a mijloacelor financiare. Între timp, executorul judecătoresc Doroftei Igor, în perioada de referință a somat de mai multe ori Consiliul municipal Chișinău în vederea executării hotărârii judecătorești, aplicând diverse măsuri de asigurare a executării. În acest context se constată că, autoritățile nu au întreprins acțiuni suficiente pentru a asigura executarea hotărârii judecătorești privind alocarea spațiului locativ într-un termen rezonabil. În partea ce ține de importanța cauzei (miza) pentru reclamant, instanța notează că procedurile de neexecutare a hotărârii judecătorești privind alocare spațiului locativ s-a referit la o chestiune extrem de importantă pentru reclamant, şi anume, asigurarea lui Varzar Eduard și a familiei sale cu spațiu locativ. Importanța deosebită a litigiului pentru reclamant este dreptul recunoscut la un trai decent prin acordarea unui spațiu locativ atât reclamantului, cât și membrilor familiei acestuia. Reieșind din faptul că, durata totală de neexecutare a hotărârii judecătorești este de 6 ani și 2 luni, aceasta constituie o încălcare a dreptului reclamantului Varzar Eduard la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești şi prezintă o violare a dreptului subiectiv al acestuia, garantat de art. 6 CEDO.

Reclamantul Varzar Eduard, pretinde că datorită neexecutării hotărârii judecătorești privind alocarea spațiului locativ, nu a putut beneficia de bunurile sale şi, astfel, dreptul său la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la CEDO a fost încălcat. Reclamantul până în prezent nu a putut să obțină executarea hotărârii, în pofida faptului că a întreprins mai multe acțiuni. Prin urmare, imposibilitatea reclamantului de a obține executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2007, constituie o ingerință în dreptul său la respectarea bunurilor sale, așa precum este prevăzut în prima propoziție a primului paragraf al articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

În conformitate cu art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87/2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.

La caz, în baza contractului de locațiune din 4 ianuarie 2016 reclamantul Varzar Eduard a închiriat apartamentul nr. 50, situat în mun. Chișinău, str. N.Titulescu nr. 30 pentru perioada 5 ianuarie 2016 până la 31 decembrie 2016, pentru care a achitat suma de 20000 lei, fapt confirmat în baza recipiselor. În baza contractului de locațiune din 30 decembrie 2016 a închiriat apartamentul nr. 50, situat în mun. Chișinău, str. N.Titulescu nr. 30 pentru perioada 1 ianuarie 2017 până la 30 iunie 2017, pentru care a achitat suma de 24000 lei, fapt confirmat în baza recipiselor. În baza contractului de locațiune din 30 iunie 2017 a închiriat apartamentul nr. 50, situat

în mun. Chișinău, str. N.Titulescu nr. 30 pentru perioada 1 iulie 2017 până la 31 decembrie 2017, pentru care a achitat suma de 24000 lei, fapt confirmat în baza recipiselor. În baza contractului de locațiune din 23 martie 2018, a închiriat apartamentul nr. 362, situat în mun. Chișinău, str. Melestiu, 26/6 pentru perioada 1 ianuarie 2018 până la data de 31 decembrie 2019, pentru care a achitat suma de 108000 lei, fapt confirmat prin recipise. În baza contractului de locațiune din 4 februarie 2020, a închiriat apartamentul nr. 362, situat în mun. Chișinău, str. Melestiu, 26/6 pentru perioada 4 februarie 2020 până la data de 3 ianuarie 2021, pentru care a achitat suma de 51700 lei, fapt confirmat în baza recipiselor. În baza contractului de locațiune din 4 ianuarie 2021 a închiriat apartamentul nr. 362, situat în mun. Chișinău, str. Melestiu nr. 26/6, pentru perioada 4 ianuarie 2021 până la data de 3 ianuarie 2022, pentru care a achitat suma de 60000 lei, fapt confirmat în baza recipiselor. În baza contractului de locațiune din 3 ianuarie 2022, a închiriat apartamentul nr. 362, situat în mun. Chișinău, str. Melestiu nr. 26/6, pentru perioada 3 ianuarie 2022 până în luna septembrie 2022, inclusiv, pentru ce a achitat suma de 49500 lei, fapt confirmat prin recipisele. Pornind de la faptul că, datorită neexecutării deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2007, în perioada 27 iulie 2016 până la 30 septembrie 2022, perioadă în care instanța de judecată a constatat o încălcare a dreptului reclamantului Varzar Eduard la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și prezintă o violare a dreptului subiectiv al acestuia, garantat de art. 6 CEDO și art. 1 al Protocolului adițional la CEDO, reclamantul a fost nevoit să închirieze spațiu de locuit şi pe cale de consecință, să suporte anumite cheltuieli pentru plata chiriei. În acest sens, cheltuielile respective nu ar fi survenit dacă documentul executoriu ar fi fost executat în termen. Drept urmare, instanța de apel apreciază a fi justă încasarea din contul bugetului de stat a sumei de 337 200 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat, ceea ce constituie plata pentru închirierea spațiului locativ suportat de reclamant.

În conformitate cu dispozițiile art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87/2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată. În stabilirea existenței unui prejudiciu este necesar a fi luat în calcul caracterul și importanța valorilor nepatrimoniale, cărora a cauzat prejudiciul, situația personală a persoanei. Respectiv, caracterul suferințelor trebuie privit în legătură cu particularitățile individuale ale persoanei, suferințele morale, psihice și alte emoții negative. Daunele morale se stabilesc prin apreciere, ca urmare a aplicării criteriilor referitoare la consecințele negative suferite de cei în cauză pe plan fizic sau psihic, importanța valorilor lezate, măsura în care acestea au fost lezate, intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, măsura în care i-a fost afectata situația familială etc. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă

efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

În acest context, prima instanță corect a stabilit că, echivalentul sumei totale de 16 100 Euro în monedă națională, solicitată de reclamant cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea dreptului de executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și dreptului la proprietate prevăzut la art. 1 al Protocolului Adițional la CEDO, este excesivă și disproporțională principiilor compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral. Drept urmare, în perioada neexecutării hotărârii judecătorești privind alocarea spațiului locativ, reclamantului i-a fost cauzat un anumit stres şi frustrare ca rezultat al neexecutării hotărârii, totodată având un impact asupra imaginii acestuia, deoarece deține funcția de procuror, i-au consumat timp și emoții și au condiționat stările specificate de Varzar Eduard în cererea de chemare în judecată. Prima instanță just a stabilit cuantumul prejudiciului moral în mărime de 50000 lei, care poate fi considerat ca o compensare ce ar aduce satisfacție echitabilă reclamantului.

Prin urmare, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelanți, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament juridic valabil circumstanțelor speței. În plus, este important de remarcat faptul că apelanții, utilizând calea de atac nu au prezentat în instanța de apel probe, pe care nu au avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.

În circumstanțele de fapt și de drept descrise și, deoarece concluziile și soluția primei instanțe sunt corecte, iar hotărârea adoptată cu respectarea normelor de drept material şi procedural, cu verificarea şi aprecierea probelor administrate în conformitate cu cerințele art. 130 Codul de procedură civilă, iar motivele indicate de apelanți în cererea de apel sunt declarative, reducându-se doar la critica subiectivă a hotărârii contestate, Colegiul consideră apelurile neîntemeiate şi care urmează a fi respinse, cu menținerea în vigoare a hotărârii pronunțate în actuala pricină.

Reieșind din cele indicate și în conformitate cu prevederile art. art. 385 lit. a) şi 389-390 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Respinge cererile de apel declarate de reclamantul Varzar Eduard și de pârâtul Ministerul Justiției.

Menține hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 28 noiembrie 2022, pronunțată în cadrul cauzei civile inițiate la cererea de chemare în judecată depusă de Varzar Eduard către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Doroftei Igor și Consiliul municipal Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil și a dreptului de proprietate, repararea

prejudiciului moral și material cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă şi executorie din data adoptării, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței **Ion Secrieru**
Judecătorul

Judecătorii **Anatol Pahopol**

Vitalie Cotorobai